

BKM PSZ Kecskeméti Tagintézménye

Óvodapszichológiai szűrés gyakorlata

	Nagycsoportosok szűrése		
Témák	beilleszkedési, magatartási problémák szűrése	szorongás szűrése	tehetség és kreativitás szűrése
Első lépcső	pedagógus megfigyelése, előszűrése alapján jelzi <ul style="list-style-type: none"> előre elkészített táblázatban pedagóguskonzultáció során (olyan probléma esetén, ami általános pedagógiai eszközökkel nem kezelhető, amihez segítséget kér)		pedagógus megfigyelése alapján a tehetségterületeknek megfelelően
Második lépcső	a pedagógus által jelzett gyermekek óvodapszichológus által való megfigyelése a csoportban		
Harmadik lépcső	pedagógus konzultáció cél: érzékenyítés, empátia, elfogadás, edukáció, szemléletformálás + tanácsadás		
Negyedik lépcső	szülőkonzultáció		
Beavatkozás	<u>egyéni ellátásba vétel</u> közös játék, beszélgetés, projektív rajztesztek, Thomas Duss mesék, befejezetlen mondatok, bábozás, Blob fa, Maci kártya, Torrance körök, Renzulli Hartman- skála, SDQ	<u>csoportos ellátásba vonás</u> <ul style="list-style-type: none"> mikrocsoport teljes csoport - óvodapszichológus az óvodapedagógussal együtt csoport a csoportban - szabad játék időben 	<u>továbbirányítás</u> <ul style="list-style-type: none"> pedagógiai szakszolgálat logopédus mozgásfejlesztő gyermekorvos szakorvos pszichiátria magán pszichológus családterápia

1. Szempontsor év eleji szűréshez a pedagógusoknak (Beilleszkedési/magatartási problémák; szorongás)

Szempontsor a beilleszkedési, magatartási problémák megfigyeléséhez pedagógusoknak

Figyelmetlen

1. Figyelmetlen, nem tudja befejezni időben a munkáját
2. Nem tudja megszervezni a munkáját
3. Nem követi az útmutatásokat
4. Munkája rendetlen
5. Könnyen elterelődik a figyelme
6. Magától nem talál vissza a feladathoz

Impulzivitás jellemzi

1. Válaszol, mielőtt a kérdést tudná
2. Engedély nélkül beszél
3. Nem tud várakozni
4. Mindenben első akar lenni
5. Az utasítás előtt elkezd a feladatot
6. Félbeszakítja a felnőttet, gyereket, nem hallgat végig másokat
7. Ha valamit akar, nem tud elszakadni a gondolatától
8. Gyakran ellenáll, dacol
9. Hamar frusztrálódik

Motoros nyugtalanság (mintha egy belső motor hajtaná, amit képtelen megállítani, irányítani)

1. Izeg-mozog
2. Engedély nélkül járkal, feláll
3. Folyton babrál valamit
4. Zajt kelt maga körül, zavarja a többi gyereket
5. Sokat, hangosan beszél
6. Vakmerő, nincs veszélyérzete

Társakkal való viselkedés

1. Érzelmileg társainál éretlenebb módon reagál
2. Szociálisan éretlenek, ezért vagy idősebb, vagy fiatalabb gyerekekkel jön ki jobban, aki toleránsabb vele
3. A szociális szabályokat nem érti, nem tud a másik szempontjába helyezkedni
4. Könnyen méregbe gurul, sír
5. Érzelmileg labilis, hangulata kiszámíthatatlan, változékony
6. Nehezen tartja be a játékszabályokat
7. A másik gyerek érzelmeit gyakran figyelmen kívül hagyja
8. Nem tudja kivárni, míg rá kerül a sor
9. Kérés nélkül elveszik a másik gyerek játékát

- 10. Nincs veszélyérzete, veszélyes dolgokat csinál
- 11. Szereti a fizikai aktivitást igénylő dolgokat
- 12. Nem hallgatja meg a másikat

Agresszivitás

- 1. Agresszív a társaival, verekszik
- 2. Rombolja a környezetében lévő tárgyakat
- 3. Agressziója saját maga felé irányul, tépkedi a bőrét, haját, stb.
- 4. Dacos, engedetlen
- 5. Vitatkozik a felnőttekkel, gyerekekkel
- 6. Nem tartja be a szabályokat
- 7. Zavarja a többieket
- 8. Leértékel másokat, a feladatokat

Beilleszkedési, magatartási problémák jelzése az óvodapszichológusnak					
Név	Figyelmetlen	Impulzív	Motoros nyugtalanság	Társakkal való viselkedés éretlensége	Agresszivitás

Egy-egy jellemző területnél, kérlek, írd oda a fennálló tünet számát. Pl.. Agresszivitás: 1.,2.,4.,6.,7., amennyiben ezek jellemzik a gyermeket. Ha egy területet a tünetek 2/3 része jellemez, és ez több területnél is előfordul, akkor érdemes továbbgondolni az adott gyermek pszichológiai ellátását.

2. László Zsuzsa munkája alapján összeállított megfigyelési szempontsor pszichológusoknak

Forrás: www.keszthely.hu/ftp/.../Mellékletek.5.gyermeki%20mérés%20doc.doc				
Megfigyelő lap László Zsuzsa szempontrendszere alapján, kiegészítéssel				
Impulzivitás jellemzi				
Gyermek neve	1.gy.	2.gy.	3.gy.	4.gy.
1. Válaszol, mielőtt a kérdést tudná				
3. Engedély nélkül beszél				
4. Nem tud várakozni				
5. Mindenben első akar lenni				
6. Az utasítás előtt elkezd a feladatot				
7. Félbeszakítja a felnőttet, gyereket, nem hallgat végig másokat				
8. Ha valamit akar, nem tud elszakadni a gondolatától				
9. Gyakran ellenáll, dacol				
10. Hamar frusztrálódik				
Motoros nyugtalanság (mintha egy belső motor hajtaná, amit képtelen megállítani, irányítani) serdülő korban a motoros nyugtalanság enyhül, belső feszültség megmarad				
7. Izeg-mozog				
8. Engedély nélkül járkal, feláll				
9. Folyton babrál valamit				
10. Zajt kelt maga körül, zavarja a többi gyereket				
11. Sokat, hangosan beszél				
12. Vakmerő, nincs veszélyérzete				
Társakkal való viselkedés				
13. Érzelmileg társainál éretlenebb módon reagál				
14. Szociálisan éretlenek, ezért vagy idősebb, vagy fiatalabb gyerekekkel jön ki jobban, aki toleránsabb vele				
15. A szociális szabályokat nem érti, nem tud a másik szempontjába helyezkedni				
16. Könnyen méregbe gurul, sír				
17. Érzelmileg labilis, hangulata kiszámíthatatlan, változékony				
18. Nehezen tartja be a játékszabályokat				
19. A másik gyerek érzelmeit gyakran figyelmen kívül hagyja				
20. Nem tudja kivárni, míg rá kerül a sor				
21. Kérés nélkül elveszik a másik gyerek játékát				
22. Nincs veszélyérzete, veszélyes dolgokat csinál				
23. Szereti a fizikai aktivitást igénylő dolgokat				
24. Nem hallgatja meg a másikat				

Megfigyelési szempontsor a Nisorger-skála alapján, kiegészítéssel				
Gyermek neve	1.gy.	2.gy.	3.gy.	4.gy.
Hangulata				
Lehangolt, nem motivált				
Sírós, féltékeny				
Nem mutatja érzelmeit				
Mérges, bosszús				
Ingerlékeny, impulzív				
Robbanékony, könnyen dühös lesz				
Érzelmi – akarati jellemzők				
- kiegyensúlyozott, vidám-lelkes				
- nyugtalan-változó hangulatú				
- féltékeny-szorogó				
- kiegyensúlyozatlan				
- erőszakos				
Társas kapcsolatai				
Csüng a felnőtteken, túlságosan függő				
Nehezen várja ki a sorát				
Másokkal szemben durva				
Szándékosan bosszant másokat				
Elhatárolódik másoktól, visszahúzó				
Nem asszertív				
Kezdeményező				
- Együttműködő				
- Közömbös				
- Visszahúzó				
- Elutasító				
Oppozíció				
Dacos, engedetlen				
Vitkozik a felnőttekkel				
Vitkozik a gyerekekkel				
Nem tartja be a szabályokat				
Zavarja a többieket				
Leértékel másokat, a feladatot				
Feladattartás				
Nehezen összpontosít				
Félbe hagyja feladatát				
Nem követi az utasításokat				
Könnyen frusztrálódik				
Izeg-mozog, nyughatatlan				
Kommunikáció				
Túl hangos, túl sokat beszél				
Nem kezdeményez				
Nem fejezi ki világosan elképzeléseit				
Nem hallgat meg másokat				
Nincs szemkontaktus				
Szociális szabályok betartása				
- Pontosan betartja				
- Próbálja betartani				
- Figyelmeztetésre betartja				
- Nehezen fogadja el				

3. Tehetség - Renzulli Hartman- skála

Tanulási jellemzők (T)		1	2	3	4
1.	Életkorához vagy osztályához viszonyítva szókincse fejlett. Beszédét kifejezésgazdagság, kidolgozottság és folyékonyág jellemzi				
2.	Különbféle témákról sok ismerete van.				
3.	Könnyen megjegyzi és felidéri a tényeket, adatokat.				
4.	Gyorsan átlátja az ok-okozati összefüggéseket, igyekszik megérteni a dolgok hogyanját, miértjét. Sok kérdése van.				
5.	Gyorsan megérti az alapelveket, könnyen jut el az általánosításokhoz				
6.	Éleseszű, jó megfigyelő. Többet „lát meg” valamiben, mint a többiek.				
7.	Sokat olvas. Nem kerüli el a nehéz olvasmányokat.				
Összesen:					
Motivációs jellemzők (M)		1	2	3	4
1.	Teljesen elmerül bizonyos témákban, problémákban. Kitartóan keresi a feladatok megoldását, nehéz átvinni egyik feladatról a másikra.				
2.	Könnyen megunja a rutinszerű feladatokat.				
3.	Kevés külső motivációra van szüksége olyan munkánál, ami kezdettől lelkesíti.				
4.	Önkritikus. A tökéletességre törekszik				
5.	Jobban szeret önállóan dolgozni, a tanár részéről kevés irányítást igényel.				
6.	Sok „felnőttes” kérdés érdekli (politika, vallás) jobban, mint társait.				
7.	Gyakran túlzottan kiemeli saját álláspontját (néha egyenesen agresszív, nézeteiben makacs).				
8.	Szeret szervezni.				
9.	Sokat foglalkoztatja a jó és a rossz kérdése, gyakran értékeli az embereket, eseményeket.				

		Összesen:			
A kreativitás jellemzői (K)		1	2	3	4
1.	Sok ötlete vagy megoldása van különböző problémákra. Gyakran egyedi, szokatlan, meglepő válaszokat ad.				
2.	Nincsenek gátlásai véleményének kifejtésével kapcsolatban. Időnként radikális ellentmondó.				
3.	Szereti a kockázatot. Kalandvágyó és töprengő.				
4.	Hajlama van intellektuális játékoságra. Gyakran fantáziál különböző intézmények, tárgyak, szerkezetek átalakításáról. („Mi lenne, ha ...?”) Ötleteit is átdolgozza, módosítja.				
5.	Jó humorérzéke van.				
6.	Nagyfokú érzelmi érzékenységet mutat.				
7.	Fejlett a szépérzéke. Figyelmet fordít a dolgok esztétikai jellemzőire.				
8.	Nonkonformista. Elfogadja a rendetlenséget. Nem érdeklődik a részletek iránt.				
9.	Konstruktívan bírál. Nem fogadja el a tekintélytől eredő kijelentéseket kritikus elemzés nélkül.				
		Összesen:			
Vezetési-társas jellemzők (V)		1	2	3	4
1.	Jól viseli a felelősséget. Lehet rá számítani, hogy amit megígért, jól megcsinálja.				
2.	Mind kortársaival, mind a felnőttekkel kapcsolatban nagy az önbizalma.				
3.	Osztálytársai szeretik.				
4.	Jól együttműködik társaival és a tanárokkal. Nem szereti a civódást, könnyű kijönni vele				
5.	Jó verbális képességei vannak, jól megértik.				
6.	Könnyen alkalmazkodik új helyzetekhez. Gondolkodása, cselekvése hajlékony.				

7.	Szeret másokkal együtt lenni. Szociális, és nem szereti az egyedüllétet.				
8.	Általában irányító szerepet játszik.				
9.	Reszt vesz a legtöbb iskolai társas tevékenységben.				
10.	Jó sportoló, minden sportot kedvel.				
Összesen:					

Ezt a skálát minden egyes tanuló esetében külön-külön kell kitölteni. A kitöltés úgy történik,

hogy „X” jelet teszünk arra a helyre, amely a következő skálaértékeknek megfelel:

1. helyre: ha soha vagy nagyon ritkán láttuk ezt a jellemzőt,
2. helyre: ha időnként megjelent ez a jellemző,
3. helyre: ha meglehetősen gyakran megjelent a jellemző,
4. helyre: ha a jellemző szinte mindig jelen volt.

A bejelölés elvégzése után annyiszor vesszük a súlyozási értéket, azaz 1-2-3-4-es számot az adott oszlopból, ahány X-et kapott ott a tanuló. Ezek összege az Összesen rovatba kerül. Az átlagot úgy számoljuk ki, hogy az Összesen rovatba került számértéket elosztjuk az adott területen szereplő (megszámozott) állítások számával. Így a fő területek szerint egyéni profilt is készíthetünk.

A tapasztalatok szerint tehetségesnek minősíthetők azok a tanulók, akik a skála alapján magas pontértéket értek el.